

Boerenfatsoen

Nee, nee, dit wordt geen scheldkanonade op de boerenstand. Ik zou niet durven als nakomeling van een grootvader en enkele van zijn zonen, die een meer of minder grote boerenhoeve bezaten rondom Aardenburg. Zij verdienden er met hard labeur goed hun brood en hadden zonen als opvolgers. Maar hun kinderen hadden geen goesting in dat

vak en de hoeven zijn niet meer in hun bezit. In de oorlog voorzagen mijn ooms als overkanters ons als Goese burgers van de nodige heerlijkheden uit den eigen slacht als spek, ham, hoofdkaas en meer van dat lekkers. Ik zie die spek en hammen nog in de kussensloop aan de zoldering hangen.

Maar wat hebben boeren nu specifiek met fatsoen te maken? zult u zich afvragen. Hebben zij een ander soort fatsoen als wij, de gemiddelde burger? Hadden of hebben zij minder of meer fatsoen als diezelfde gemiddelde burger? Laten we zeggen dat er wel verschil zat in toepassing van de regels op dit gebied dan bij de gemiddelde burger. Ik denk, maar wie ben ik om dat te denken, dat dit vooral voortkomt uit het soort werk dat zij doen en hun leef-omgeving. In de jaren dat ik als elf – twaalf jarige bij hen, kwamen ze wat ruiger, **schijnbaar** wat lossier, wat minder geciviliseerd over. Als de korenschoven bij het oogsten niet goed op de kar waren geleden door mijn neven, kon hun vader dat in **zeer sappige Vlaamse** bewoordingen duidelijk maken. Daar was echt geen woord Frans bij. Ik schrijf met opzet **schijnbaar**, want ze waren niet anders dan de al eerder genoemde gemiddelde burger. Bij het betreden van het huis werden de klompen, laarzen of schoenen

voor het huis uitgedaan en netjes naast de deur gezet en gingen ze op kousenvoeten of pantoffels het huis in. In de goede kamer kwamen ze niet met hun werkkleding, want dat zou maar problemen hebben gegeven met moeder de vrouw, die zo trots was op haar meubels, die in Sluis, Brugge, Maldegem of Gent gekocht waren. En voor het eten werden de handen gewassen, zodat het geruite tafelzeil niet besmet werd met slik of zand. En natuurlijk eerst ‘in de pette kieken’ voor er gegeten werd.

En toch werden de mensen uit de agrarische stand met andere ogen bekeken. Alsof zij minder fatsoen zouden hebben dan de burger of buitenman. In het gebied wat nu de Randstad wordt genoemd, werden de mensen van buiten die contreien allemaal voor boeren aangezien. Of die mensen nu arts, burgemeester, timmerman, wagenmaker, bakker of wat dan ook waren, het waren boeren. En dat lieten ze vaak ook duidelijk merken en er zijn er nog wel die dat doen. Oh, jij komt uit Zeeland of Groningen of Drenthe? Ja, dan was of ben je toch een ander soort mensen dan wij. Velen dachten dat, als je in Zeeland woonde, je in Bergen op Zoom nog met de boot mee moest om hier te geraken.

Je werd echt als een ‘boertje van buiten’ bekeken. En er waren er ook die zich daar naar gedroegen. En waar de provinciaal bij bus of trein wacht tot iedereen is uitgestapt, proberen zij zo vlug mogelijk binnen te komen om te kunnen zitten. Hun volle autoasbakjes ledigen ze op straat, in het verkeer passeren ze je of links of rechts en van een maximum snelheid hebben ze schijnbaar nog nooit gehoord. En praten? Dat doen ze graag als de bekende ‘Brugman’ zonder te weten waar ze over praten en op een welluidende toon. Niet iedere Randstadter doet dat, maar er zijn er nog, vooral in de grotere steden, waarop dit van toepassing is. Wat dat betreft kunnen ze nog veel van de ‘boertjes’ of ‘provincialen’ leren. Gewoon ‘boerenfatsoen’ dus, zoals Willem A en Maxima. Misschien zijn wij wel te bescheiden en willen we ons niet opdringen en gebruiken wij daarom wel ons ‘boerenfatsoen’. Een Geuzennaam dus en daar mogen we best trots op zijn.

